

Iz akcijskega programa mestne in občinskih konferenc SZDL

za krepitev in nadaljnji razvoj krajevnih skupnosti v Ljubljani

Družbeno dogovarjanje in sporazumevanje

Socialistična zveza v mestu in občinah bo usmerila več prizadevanj v uresničevanje vseh vrst pobud za družbeno dogovarjanje o skupnih vprašanjih. Izdelala bo celovit sistem samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja kot pomembnih instrumentov organizirane družbene akcije za uveljavitev vrste stališč, ki so izrecno precizira v pismu in v drugih aktualnih in drugih interesnih samoupravnih skupnostih, v samostojnih skladih in delovnih organizacijah posebnega samoupravljanja občanov, za socialistično solidarnost, za ugotavljanje temeljnih pogojev, da bi lahko ljudje resnično sodooločali tudi o tistih sadovih svojega dela, ki jih namenajo za skupne potrebe v krajevni skupnosti, občini, v mestu in tudi v širših družbeno-političnih skupnostih.

Samoupravljanje v združenem delu moramo povezovati s tistim v potrošnji in narobe: samoupravo delovnih ljudi in občanov v kraju bivanja — v krajevni skupnosti — moramo tesneje povezovati z združenim delom. Smotno moramo povezovati in do največje možne mere presegati dvojnost delovnega človeka in občana, kot proizvajalca materialnih in duhovnih dobrin v delovni organizaciji in kot potrošnika teh dobrin v kraju bivanja — v krajevni skupnosti. V ta namen bomo posvetili vso skrb temle nalogam:

1. Brez odlašanja moramo izoblikovati nova razmerja v tistih skupnih službah, skladih, interesnih skupnostih in Ljubljani, zlasti v delovnih organizacijah komunalnega gospodarstva, ki opravljajo zadeve posebnega družbenega pomena. Zato podpiramo pobudo za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti v komunalnem gospodarstvu po delegatskem načelu in razmerjih, v kakršnih bodo morali imeti plačniki in koristniki uslug in storitev odločilno besedo in določna pooblastila o vseh pomembnejših vprašanjih, ki zanimajo občane neposredno. Prav tako se bo SZDL zavzela za integracijo samostojnih delovnih organizacij komunalnega gospodarstva v eno delovno organizacijo s svojimi temeljnimi organizacijami združenega dela. Zavzeli se bomo za to, da bodo osnutki za novo organizacijo v skladu z ustavnimi določili in da bodo pravi čas prišli v roke občanom in krajevnim skupnostim.

2. Zaradi velikih potreb zlasti delavcev in njihovega interesa za hitrejšo reševanje stanovanjskega vprašanja se bo SZDL skupaj s sindikati v mestu in občinah ter v krajevnih organizacijah zavzemala za čimprejšnjo ustanovitev samoupravne stanovanjske skupnosti in uresničevanje že sprejete stanovanjske politike. Proučila in oblikovala bo delegatski sistem v stanovanjski samoupravi, ki bo segal od stano-krajevne skupnosti, temeljnih organizacij združenega dela, do samoupravne interesne skupnosti. Bistveno moramo oživiti delo hišnih svetov in se zavzeti

za to, da se kar se da hitro sprejme družbeni dogovor o zaščiti potrošnika na stanovanjskem področju.

3. Posebna delovna skupina koordinacijskega odbora za krajevne skupnosti pri mestni konferenci SZDL bo v letu 1973 izdelala predlog za celovit sistem samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja v Ljubljani glede zadovoljevanja skupnih potreb. Njegov cilj naj bi bil povezovati vsa temeljna vprašanja življenjskih in delovnih razmer občanov: otroško varstvo, stanovanjska vprašanja, socialno-humanitarne rešitve, komunalne usluge in storitve, potrošniška vprašanja, rekreacijo, sodelovanje z delovnimi organizacijami itd. v celovit sistem dogovarjanja in sporazumevanja in ga vključiti v srednjeročni program (petletni plan akcij) družbenega planiranja v občini.

4. Družbeni dogovori med potrošniki — koristniki uslug in delovnimi organizacijami morajo dobiti vse širši družbenopolitični pomen tudi zato, ker neposredno pomagajo krogiti socialistično poslovno moralo, dobre poslovne običaje, kakovost itd. in utrjujejo razmerja med potrošniki in delovnimi kolektivi. V ta namen mora Socialistična zveza spodbuditi vse možne oblike organiziranega delovanja potrošnikov in delovnih kolektivov, kot so: potrošniški kodeksi, potrošniški sveti in podobne samoupravne dejavnosti.

5. Socialistična zveza bo aktivneje sodelovala pri ustanavljanju potrošniških svetov kot posebnih oblik samozaščite potrošnika in kot svojevrstne oblike kontrole v potrošnji. Mnogi aktivisti nimajo prave predstave o potrošniških svetih, njihovih možnostih itd., zato naj se s pomočjo koordinacijskega odbora za KS pri mestni konferenci SZDL pripravi posebno posvetovanje o novi vlogi in funkciji potrošniških svetov. Pri tem bomo upoštevali tudi vlogo trgovine in nova razmerja, ki se bodo za to področje oblikovala v novi ustavi.

6. Posebna delovna skupina pri koordinacijskem odboru za KS bo preučila možnosti za ustanavljanje uslužnostnih servisov, ki jih občan v krajevnih skupnostih in v novih stanovanjskih soseskah vsak dan bolj potrebuje.

Gmotne možnosti

Akcije, ki naj zagotove izvajanje dokumenta »SZDL danes« in nadaljnji razvoj krajevne samouprave, terjajo, da se izoblikujeta gmotna politika in razširi osnova za izvajanje postavljenih nalog. Samouprava, ki se oblikuje v krajevni skupnosti in ki se z ustavnimi dopolnili razširja v vsestranska delegatska razmerja, terja poleg drugega vrsto opravi politične in tehnične narave oziroma ustrezne gmotne možnosti. Te možnosti pa se lahko povečujejo samo hkrati, kakor se bodo povečevale družbena produktivnost dela in možnosti združenega dela, da razpolaga s presežnim delom, ki ga ustvarijo delavci v njem; samo z rastjo spoznanja, da morajo

občani za nekatere dejavnosti ali potrebe žrtvovati dodatna sredstva iz svojega osebnega dohodka; samo z nenehnim bojem zoper nepotrebno odtujevanje gmotnih sredstev tistim, ki so jih ustvarili, kot tudi zoper zapravljivost, negospodarnost in najrazličnejše oblike kraje ali družbenega zajedalstva.

Glede na naloge, ki čakajo socialistično zvezo v Ljubljani, je treba ugotoviti, da je zanje nezadostno gmotno in tehnično pripravljena oziroma opremljena, zlasti če se hoče v svojem delovanju pravi čas prilagajati novim in novim potrebam in prispevati h kar se da hitremu in uspešnemu razvoju krajevne samouprave.

1. Iz delovnih programov krajevnih skupnosti izhajajo gmotne zahteve za izvrševanje, ki jih skupnosti nastavljajo na občinske proračune. V bodoče bi bilo potrebno reševati vsa gmotna vprašanja s samoupravnimi sporazumi oziroma družbenimi dogovori ali podobnimi sistemskimi rešitvami. Prav tako bi morali v zadovoljevanju gmotnih potreb ustrezno vključiti tudi delovne, zlasti gospodarske organizacije s področja krajevne skupnosti in na ta način zagotoviti gmotne okvire, v katerih bi se gibali delovni programi krajevnih skupnosti. Samoupravni sporazumi oziroma družbeni dogovori bi morali biti napravljeni za celotno mesto, da bi tako onemogočili nerazumne razlike v osnovnem delovanju krajevnih skupnosti.

2. Že preizkušeno zbiranje sredstev s samopriskom v krajevnih skupnostih za gospodarske ali negospodarske akcije, v katerih z enakim deležem, kot so zbrana sredstva s samopriskom, sodeluje tudi občinska skupščina, bi morali še bolj razviti. Takšne akcije temeljijo na političnem delu aktivistov, ki uspejo reševati probleme krajevne skupnosti s pomočjo velike večine občanov, t.j. z zavestno odločitvijo o prispevku za skupne cilje in interese. To obliko financiranja je potrebno uporabiti tudi za hišne in ulične samopriskove, kjer morajo opraviti svojo nalogo hišni sveti in družbenopolitične organizacije.

3. Hkrati z gmotno osnovo za delo krajevnih skupnosti bi morali zagotoviti večje možnosti za delovanje SZDL in drugih družbeno-političnih organizacij in društev v okviru krajevne skupnosti. Tudi oblikovanje sredstev v te namene mora temeljiti na samoupravnem sporazumu, družbenem dogovoru oziroma sistemski rešitvi. Vrsta akcij, ki jih vidijo družbeno-politične organizacije, je odvisna pretežno od gmotnih možnosti. Zato je potrebno gmotno osnovo vselej določeno opredeliti, če hočemo, da bomo akcije tudi uspešno planirali in da ne bodo samo posledica trenutnega razpoloženja občanov ali sredstev, ki so trenutno na razpolago.

4. Kar se tiče gmotnih pogojev za delovanje, je treba izpolniti tudi delovanje občinskih konferenc SZDL in drugih družbeno-političnih organizacij v občini. Gre tako za prostore kot ustrezne rešitve za

druge gmotne možnosti. Naloga, ki izvirajo iz ustavnih sprememb, programov republiške konference SZDL in drugih vodstev družbeno-političnih organizacij v republiki in v mestu, terjajo izvajanje raznih akcij v družbeni bazi, ki jim trenutna kadrovska zasedba v občinskih vodstvih kratko in malo ni docela kos. Potrebe po analizah, potrebe po izobraževanju, vodenju seminarjev, razgovori v krajevnih organizacijah, vodenje javnih razprav itn. zahtevajo takšno delovanje, za kakršno se moramo nujno usposobiti tako po kadrovski plati kot tudi z novimi organizacijskimi in metodološkimi prijemi.

5. V mestu imamo krajevne skupnosti, ki so po številu prebivalstva večje od nekaterih slovenskih občin. V takih občinah Slovenije imamo organizirano celotno upravno in politično nadgradnjo, medtem ko imamo v teh naših krajevnih skupnostih samo poklicnega tajnika. Odločiti se moramo za to, da vsaj v takih krajevnih skupnostih namestimo v okviru krajevne konference SZDL poklicne ali vsaj honorarne tajnike, ki bi bili kot politični delavci zadolženi za delovanje SZDL, kakor tudi za usklajevanje dela vseh družbeno-političnih organizacij v okviru krajevne skupnosti.

6. Več skrbi je treba posvetiti tehnično-administrativni opremljenosti krajevnih skupnosti in družbeno-političnih organizacij v njej. Odpraviti je treba težave z vabili na sestanke, s pisanjem referatov in poročil, še posebej z zapisniki. Potrebno je razmisliti o skupnih servisih za več krajevnih skupnosti oziroma kako drugače poskrbeti za ureditev te plati delovanja v samih krajevnih skupnostih.

7. Precejšen del obveščanja

in obveščeni občanov je odvisen od dejavnikov zunaj posamezne organizacije socialistične zveze, precejšen pa tudi od nje same oziroma od gmotnih in drugih razmer v občini ali mestu. Organizacije socialistične zveze morajo postajati vse bolj stvarno odgovorne za to, kako bodo občani o pomembnih družbenih dogajanjih ali odločitvah obveščeni, in sposobne, da si občani ravno v njihovo pomočjo tako obveščeno na najrazličnejše načine zagotovijo. Zato bo brzkone potreben poseben dogovor, po katerem bi organizacije sedanje načine političnega obveščanja izpopolnjevale gmotna bremena, ki so za take dejavnosti potrebna.

Potem ko bodo osnutek pričujočega akcijskega programa že obravnavale krajevne organizacije in drugi dejavniki v krajevnih skupnostih in občinah, ga bo nestna konferenca — obogatena s pripombami in pridruženimi akcijskimi programi krajevnih organizacij, znova v zvezi v pretres in obdelala naloge občinskih in mestne konference SZDL tako, da bodo za sleherno nalogo določeni udi silnici-izvajalci in orientacijski časovni roki.

Ravno zato, da bi akcije uspele, mestna konferenca priporoča svojim članom in aktivistom, da si vsakod izbere krajevno organizacijo socialistične zveze, v kateri bo pomagal pri izpopolnjevanju obstoječega ali izdelavi novega akcijskega programa in kjer bi že skušal uveljavljati sprejeto. Člani konference bi tudi ta način dobili možnost, da na seji, na kateri bi program dokončno sprejeli, nastopijo delegatsko in se potem v delegatskem smislu kot aktivisti zaposlijo pri njegovem uresničevanju — seveda po svojih nagnjenjih in sposobnostih.

Invalidi v naši občini

V občini Ljubljana-Center je 422 invalidov. Vojaških vojnih invalidov je 357, vojaških mirovniških invalidov 22 in 43 drugih. Po stopnjah invalidnosti je: 7 invalidov I. skupine (100-odstotni invalidi z dodatkom za tujo pomoč), 22 invalidov II. skupine (100-odstotni invalidi brez dodatka), 24 invalidov III. skupine (90-odstotni), 50 invalidov IV. skupine (80-odstotni), 44 invalidov V. skupine (70-odstotni), 68 invalidov VI. skupine (60-odstotni), 45 invalidov VII. skupine (50-odstotni), 63 invalidov VIII. skupine (40-odstotni), 58 invalidov IX. skupine (30-odstotni) in 41 invalidov X. skupine (20-odstotni). Družinskih invalidskih upravičencev je 341. Od tega je 205 vojnih vdov iz NOV in 134 staršev padlih borcev NOV ter štirje drugi.

Kljub priletnosti in hudi telesni prizadetosti (kar 215 z okvaro več kot 50 odstotkov) so invalidi družbeno in politično zelo dejavni. Tako jih 18 deluje v odborih SZDL, 14 v svetih krajevnih skupnosti, 75 pa v oblastnih in samoupravnih organih. Sicer pa so invalidi organizirani po sekcijah, tako da ima vsako združenje borcev NOV svojo sekcijo za vojaške vojne invalide, pri občinskem odboru ZZB NOV pa deluje komisija za vojaške vojne invalide. V zadnjih dveh letih so invalidi organizirali sedem izletov za svoje člane v razne kraje Slovenije, ki se jih je udeležilo 352 članov, udeležili pa so se tudi odkritja spomenika padlim borcem NOV v Barletti (Italija).

S.F.